

STORTINGET

Representantforslag 217 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Per-Willy Amundsen, Himanshu Gulati og Dagfinn Henrik Olsen

Dokument 8:217 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Per-Willy Amundsen, Himanshu Gulati og Dagfinn Henrik Olsen om en ekstraordinær gransking av oppholdstillatelsen og asylsøknader til eritreere i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Siden 1991 har Eritrea vært et militærregime og en ettpartistat, styrt av partiet som i dag heter People's Front for Democracy and Justice. Det autoritære styret har ført til masse migrasjon fra Eritrea. Opp mot en tredjedel av befolkningen har emigrert siden selvstendigheten i 1991, noe som gjør Eritrea til det landet i verden med høyest andel flyktninger. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det er 25 523 eritreiske innvandrere i Norge, i tillegg er det 9 666 norskfødte med innvandrereforeldre fra Eritrea. Det autoritære eritreiske regimet utsetter den eritreiske diasporaen i Norge og i resten av verden for omfattende undertrykkelse og kontroll – såkalt transnasjonal undertrykkelse.

Ifølge en forskningsrapport fra Proba samfunnsanalyse kan undertrykkelsen skje på mange forskjellige måter, inkludert vold og andre anslag mot personers fysiske sikkerhet, trusler, trakassering og diskreditering, infiltrasjon, innskrenking av eller betingede konsulære tjenester, overvåkning og svekking og misbruk av internasjonale rammeverk.

Man kjenner per i dag ikke fullt ut til faktisk omfang og faktiske konsekvenser av transnasjonal undertryk-

kelse mot eritreere i Norge. Man vet imidlertid at den foregår, særlig, men ikke utelukkende, gjennom tre metoder:

Innkrevning av diasporaskatt

Siden 1993 har Eritrea operert med en diasporaskatt på 2 pst. som skal innkreves fra alle eritreere bosatt i utlandet. 37 pst. av Eritreas bruttonasjonalprodukt kommer ifølge Det internasjonale pengefondet (IMF) fra denne skatten, som dermed utgjør en sentral inntektskilde for det eritreiske regimet. Innkreving av skatten er et av regimets viktigste verktøy for å kontrollere diasporaen. Eksempelvis kan konsulær hjelp, som fornyelse av pass, betinges av at skatten er innbetalt. Også slektninger bosatt i Eritrea kan benyttes for å utøve press gjennom for eksempel å begrense deres tilgang til offentlige tjenester så lenge diasporaskatten ikke er betalt. I Norge ligger innkrevingskontoret i Karl Johans gate i Oslo.

Foreninger arrangerer fester, festivaler og feiringer

Det eritreiske regimet står bak festivaler i utlandet for å kontrollere diasporaen og kreve inn penger. Det var en slik fest som ble arrangert i Bergen 2. september 2023 og i Ekeberghallen i Oslo 20. mai 2023. Eritreiske foreninger med tilknytning til regimet har også invitert høytstående politikere og et politisk ungdomsorkester fra Eritrea.

Kirker

Også eritreiske kirker i Norge blir brukt til å utøve den transnasjonale undertrykkelsen. Ifølge Proba kan

dette skje gjennom utfrysning ved at såkalt «uønskede» personer ekskluderes fra viktige sosiale sammenhenger i menigheten, som konfirmasjoner og lignende.

NRK har tidligere skrevet en sak om en eritreer som har fått bli i Norge selv om han åpent har støttet regimet han sa han flyktet fra. Personen stod oppført som styreleder i en av Young People's Front for Democracy and Justice (YFPDJ) sine organisasjoner i Norge. YFPDJ er ungdomsbevegelsen til det styrende partiet i ettpartistaten Eritrea, som er et av verdens verste regimer når det gjelder menneskerettigheter. Denne avdelingen av YFPDJ har tidligere donert 35 000 norske kroner til det eritreiske regimet. Samtidig har eritreeren hatt et forsidebilde på Facebook av en eritreisk general fra regimet han flyktet fra.

Det er svært problematisk at mennesker som utvandrer fra et land med et autoritært regime, fortsetter å være utsatt for undertrykking også etter at de har emigrert. Eritreere som utsettes for transnasjonal undertrykkelse, blir frarøvet muligheten for å leve et fritt liv i Norge med fulle politiske og sosiale rettigheter. Det norske storsamfunnet kan ikke akseptere at eksileritreere kan trakasseres, forfølges og bli avkrevd skatt fra regimet de flyktet fra. Forslagsstillerne mener at det i Norge er norske lover og regler som gjelder, og man kan derfor ikke akseptere at utenlandske regimer utøver kontroll, undertrykking og innkreving av diasporaskatt. Forslagsstillerne viser til at representanter fra Fremskrittspartiet tidligere har fremmet forslag om å iverksette tiltak for å stoppe pengeoverføringer fra Norge til eritreiske myndigheter og organisasjoner som kontrolleres av disse, jf.

Dokument 8:30 S (2023–2024) og Innst. 226 S (2023–2024). Forslagsstillerne mener det er problematisk at mennesker som åpenbart støtter regimet som de rømte fra, får opphold i Norge. Forslagsstillerne mener at Norge må sørge for en ekstraordinær gransking av oppholdstillatelsene/asylsøknadene til alle eritreere i Norge for å identifisere de som jobber direkte eller indirekte for regimet og støtter det. For de som jobber direkte eller indirekte for det eritreiske regimet eller viser støtte til regimet, må konsekvensene være at man mister oppholdstillatelsen i Norge, og at statsborgerskap som er gitt, må vurderes trukket tilbake, all den tid statsborgerskapet ble gitt på bakgrunn av feilaktige opplysninger om det opprinnelige beskyttelsesbehovet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen igangsette en ekstraordinær gransking av oppholdstillatelsene og asylsøknadene til alle eritreere i Norge der det foreligger mistanke, kriminalitetshistorikk eller varsel knyttet til asyljuks, for å identifisere de som jobber direkte eller indirekte for regimet og støtter det, slik at man kan begynne prosessen med å frata de som har fått opphold på feil grunnlag, oppholdstillatelsen og eventuelt statsborgerskapet.

10. april 2025

Erlend Wiborg

Himanshu Gulati

Per-Willy Amundsen

Dagfinn Henrik Olsen